

Sygn. akt V KO 98/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie H. S.

dotyczącej zażalenia pokrzywdzonego na postanowienie Prokuratury Rejonowej Łódź – Bałuty w Łodzi z dnia 29 lipca 2020 r., w sprawie PR [...] o umorzeniu śledztwa (tom XXXV akt śledztwa),
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 26 października 2022 r.
wniosku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi
z dnia 11 maja 2022 r. w sprawie VI Kp 480/20
w przedmiocie wystąpienia do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.
na podstawie art. 37 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin-Zachód w Lublinie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi na mocy postanowienia z dnia 11 maja 2022 r., w sprawie VI Kp 480/20, zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. Wskazał, że wpłynęło do tego Sądu zażalenie pokrzywdzonego na postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie PR [...]. Sąd Rejonowy podniósł, że z uwagi na charakter przestępstw (których mieli się dopuścić na szkodę H. S. liczni prokuratorzy i sędziowie wykonujący swoje obowiązki w okręgu

właściwości Sądu Okręgowego w Łodzi), co do których umorzono postępowanie przygotowawcze oraz wielokrotnie wyrażane przez pokrzywdzonego przekonanie, iż funkcjonariusze działali na jego szkodę w ramach „grupy przestępczej” obejmującej także inne osoby, których nie dotyczyło bezpośrednio umorzone śledztwo, sprawa powinna być rozpoznana przez sąd spoza okręgu właściwości Sądu Okręgowego w Łodzi. Sąd Rejonowy podkreślił, że rozpoznanie sprawy przez tutejszy Sąd byłoby szkodliwe dla wymiaru sprawiedliwości. Mogłoby bowiem zrodzić w odbiorze społecznym podejrzenie odnośnie do braku bezstronności sądu, z uwagi na istnienie okoliczności ograniczających swobodę orzekania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zasługuje na uwzględnienie i niniejszą sprawę dotyczącą zażalenia na umorzenie śledztwa należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

Na wstępie przypomnieć należy, że korzystanie z właściwości delegacyjnej w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo, jako odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez właściwy sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) w sytuacji, gdy zostanie wykazane przez sąd inicjujący to postępowanie, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga takiego postąpienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., III KO 102/12, LEX nr 1231575*). Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Za takie okoliczności należy uznać sytuacje, które mogłyby wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać nawet mylne przekonanie, że w sądzie właściwym miejscowo nie ma wystarczających warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 sierpnia 2012 r., V KO 48/12, Lex Nr 1220979; z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 39/2018, LEX nr 2509721; z dnia 14 marca 2018 r., IV KO 14/2018, LEX nr 2499824*).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uczynił zadość wskazanemu standardowi. Mimo więc, iż przepis art. 37 k.p.k. jako

wyjatkowy powinien być wykładany restryktywnie, w niniejszej sprawie należało dojść do wniosku, że w okolicznościach tej konkretnej sprawy „dobro wymiaru sprawiedliwości” uzasadniać musi odstępstwo od zasad właściwości miejscowej sądu i skutkować przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi. W sprawie zaistniały tego rodzaju okoliczności (omówione w uzasadnieniu postanowienia wnioskującego Sądu Rejonowego), które mogłyby powodować w odbiorze pokrzywdzonego, chociaż obiektywnie całkowicie nieprawdziwe, przekonanie o niezdolności tego sądu do obiektywnego i rzetelnego rozpoznania sprawy, zwłaszcza przy wzięciu pod uwagę stopnia i charakteru emocji zawiadamiającego w kontaktach z miejscowym wymiarem sprawiedliwości (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2022 r., III KO 73/22, LEX nr 3368248; z dnia 14 czerwca 2018 r., III KO 62/18, LEX nr 2508531; z dnia 27 listopada 2020 r., III KO 101/20, LEX nr 3093804*).

Z tych powodów orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia. Uwzględniając wniosek Sąd Najwyższy przyjął, że celowym jest przekazanie niniejszej sprawy poza okręg właściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Łodzi.

[as]